

KARTA MODUŁU

I. OGÓLNE INFORMACJE O MODULE						
PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA IM. WITELONA W LEGNICY WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH I HUMANISTYCZNYCH						
Kierunek studiów:		Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna				
Poziom studiów:		jednolite studia magisterskie				
Profil studiów:		praktyczny				
Forma studiów:		stacjonarne				
Nazwa modułu:		Emisja głosu				
Rodzaj modułu:		obowiązkowy				
Język wykładowy:		język polski				
Rok studiów:	I	Formy prowadzenia zajęć wraz z liczbą godzin dydaktycznych:				
Semestr:	2	Wykład	Ćwiczenia	Warsztaty	Seminarium	Praktyka zawodowa
Liczba punktów ECTS:	2	-	-	30	-	-
Forma zaliczenia:		Zaliczenie na ocenę.				
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy oraz umiejętności:		Podstawowa wiedza o budowie narządów mowy.				
II. CELE KSZTAŁCENIA						
Cele kształcenia:						
Cel 1. Student ma wiedzę o fizycznych aspektach emisji głosu i komunikacji werbalnej, w tym o budowie, działaniu i ochronie narządu mowy. Cel 2. Student zna techniki emisji głosu oraz zasady poprawnej wymowy. Cel 3. Student ma wykształcone nawyki właściwego posługiwania się głosem.						
III. EFEKTY UCZENIA SIĘ WRAZ Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKOWYCH ORAZ METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW						
Efekt	Student, który zaliczył moduł w zakresie:			Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji	
wiedzy:						
W01	ma wiedzę dotyczącą zasad emisji głosu oraz higieny pracy głosem			I.W5	test wiedzy	
umiejętności:						
U01	potrafi posługiwać się aparatem mowy, skutecznie stosować zasady emisji głosu			I.U3	ocena realizacji zadań na warsztatach, prezentacja recytacji wiersza i czytania fragmentu prozy dziecięcej,	
kompetencji społecznych:						
K01	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz dba o kulturę wypowiedzi			I.K1	obserwacja postaw studenta	

IV. TREŚCI PROGRAMOWE		
Treści programowe (tematyka zajęć, zaprezentowana z podziałem na poszczególne formy zajęć z określeniem liczby godzin potrzebnych na ich realizację)		
Warsztaty:		
Kod	Tematyka zajęć	Liczba godzin
WT1	Wprowadzenie do zajęć. Przedstawienie tematyki zajęć - sylabus, ustalenie warunków zaliczenia, sposobów przygotowywania się. Aparat mowy – warunki posługiwania się głosem.	2
WT2	Prezentacja dotycząca teoretycznych podstaw emisji głosu oraz chorób głosu i higieny głosu.	2
WT3	Układ oddechowy – generator dźwięku. Rodzaje oddychania, typy oddychania. Oddech brzuszno-żebrowo-przeponowy najwłaściwszy dla dobrej emisji typ oddechu. Przepona i jej znaczenie w fazie wydechu. Podparcie oddechowe – istota dynamicznego oddechu jako warunek zaistnienia prawidłowej fonacji. Ćwiczenia praktyczne poszukiwania właściwego toru oddechowego.	2
WT4	Techniki kształtowania właściwego typu oddychania. Ćwiczenia praktyczne.	2
WT5	Techniki kształtowania właściwego fonowania – ćwiczenia praktyczne w połączeniu z ćwiczeniami oddechowymi. Fonacja – vibrator dźwięku. Funkcje krtani. Krtień jako źródło dźwięku. Fałdy głosowe. Miękki i twardy atak głosu. Średnica głosu – posługiwanie się średnicą głosu w mówieniu.	2
WT6	Techniki kształtowania właściwego posługiwania się rezonatorami połączeniu z ćwiczeniami w oddychaniu i fonowaniu. Rezonans – amplifikator dźwięku. Właściwe używanie rezonatorów jako kolejny warunek prawidłowej emisji głosu. Rezonatory dolne – poniżej źródła dźwięku. Rezonatory górne – powyżej źródła dźwięku. Barwa dźwięku. Nośność dźwięku – mówienie na maskę.	2
WT7	Techniki usprawniania aparatu artykulacyjnego - ćwiczenia. Artykulacja głosek. Sprawność aparatu artykulacyjnego – ważny element w emisji głosu. Szczękościsk jako jedna z przyczyn chorób głosu. Samogłoski – centra emisyjne mowy.	2
WT8	Ćwiczenia słuchowe i relaksacyjne w kształtowaniu prawidłowej emisji głosu.	2
WT9	Zasady poprawnej wymowy nienaganna dykcja jako istotne elementy sprawnego komunikowania się - ćwiczenia praktyczne.	2
WT10-WT13	Ćwiczenia całościowe – wszystkie elementy emisji głosu.	8
WT14	Ćwiczenia prawidłowej emisji głosu i wyrazistego wypowiadania na tekstach: logotomach, w recytacji wierszy, głośnym czytaniu tekstów literatury.	2
WT15	Ćwiczenia prawidłowej emisji głosu i wyrazistego wypowiadania na tekstach: logotomach, w recytacji wierszy, głośnym czytaniu tekstów literatury.	2
V. METODY KSZTAŁCENIA, NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE		
1. Metody kształcenia: metoda warsztatowa, pokaz, ćwiczenia praktyczne grupowe i indywidualne. 2. Narzędzia (środki) dydaktyczne: prezentacje multimedialne, Internet, rzutniki multimedialne.		
VI. FORMA I KRYTERIA ZALICZENIA MODUŁU		

Forma zaliczenia modułu. Kryteria oceny formującej:

1. Ustny sprawdzian wiedzy – kryteria oceny:

- **5,0 (bardzo dobry)** – skomponowanie i artykulacja samodzielnej wypowiedzi na zadany temat w sposób świadczący o pełnym zrozumieniu pytania i znajomości tematu; wnikliwe omówienie zagadnienia; brak błędów językowych; brak błędów w kompozycji;
- **4,5 (dobry plus)** – skomponowanie i artykulacja samodzielnej wypowiedzi na zadany temat w sposób świadczący o pełnym zrozumieniu pytania i znajomości tematu; pełne omówienie zagadnienia; brak błędów językowych; brak błędów w kompozycji;
- **4,0 (dobry)** – skomponowanie i artykulacja samodzielnej wypowiedzi na zadany temat w sposób świadczący o pełnym zrozumieniu pytania i znajomości tematu; pełne omówienie zagadnienia; drobne błędy językowe; drobne błędy w kompozycji;
- **3,5 (dostateczny plus)** – podjęcie próby skomponowania i artykulacji samodzielnej wypowiedzi na zadany temat w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu pytania i znajomości tematu; całościowe, choć powierzchowne omówienie zagadnienia; drobne błędy językowe; drobne błędy w kompozycji;
- **3,0 (dostateczny)** – podjęcie próby skomponowania i artykulacji samodzielnej wypowiedzi na zadany temat w sposób świadczący o co najmniej częściowym zrozumieniu pytania i znajomości tematu; częściowe omówienie zagadnienia; drobne błędy językowe; drobne błędy w kompozycji;
- **2,0 (niedostateczny)** – niespełnienie kryteriów właściwych dla oceny: dostateczny (3,0).

2. Przygotowanie prezentacji recytacji wiersza i czytania fragmentu prozy dziecięcej – kryteria oceny:

- **3,0 (dostateczny)** – przygotowanie i prezentacja na forum prezentacji recytacji wiersza i czytania fragmentu prozy dziecięcej,
- **3,5 (dostateczny plus)** – przygotowanie i prezentacja na forum prezentacji recytacji wiersza i czytania fragmentu prozy dziecięcej oraz znajomość literatury źródłowej,
- **4,0 (dobry)** – przygotowanie i prezentacja na forum prezentacji recytacji wiersza i czytania fragmentu prozy dziecięcej oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych,
- **4,5 (dobry plus)** – przygotowanie i prezentacja na forum prezentacji recytacji wiersza i czytania fragmentu prozy dziecięcej oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych, poprawność wnioskowania,
- **5,0 (bardzo dobry)** – przygotowanie i prezentacja na forum prezentacji recytacji wiersza i czytania fragmentu prozy dziecięcej oraz znajomość literatury źródłowej, umiejętność analizy i syntezy treści źródłowych, poprawność wnioskowania, pomysłowość proponowanych rozwiązań.

3. Obserwacja i ocena postaw studenta wynikających z:

- zachowań i aktywności w trakcie warsztatów,
- prowadzenia merytorycznej dyskusji,
- przygotowania się do warsztatów,
- potrzeby ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

Kryteria oceny podsumowującej:

- średnia ocen formujących

VII. BILANS PUNKTÓW ECTS - NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	Obciążenie studenta
<i>Liczba godzin realizowanych przy bezpośrednim udziale nauczyciela (godziny kontaktowe)</i>	30
Udział w warsztatach	30
<i>Samodzielna praca studenta (godziny niekontaktowe)</i>	20
Przygotowanie do warsztatów	14
Przygotowanie do kolokwium zaliczeniowego	6
<i>Łączna liczba godzin</i>	50
<i>Punkty ECTS za moduł</i>	2

VIII. ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Ciecierska-Zajdel B., *Trening głosu. Praktyczny kurs dobrego mówienia*, Warszawa 2012.
2. Toczyska B., *Głośno i wyraźnie. 9 lekcji dobrego mówienia*, Gdańsk 2007.
3. Toczyska B., *Zaczniij od samogłoski. Samogłoska w logopedii artystycznej*, Gdańsk 2016.
4. Zaleska-Kręcicka M., Kręcicki T., Wierzbička E., *Głos i jego zaburzenia. Zagadnienia higieny i emisji głosu. PDF* (strony internetowe).
5. Walencik-Topiłko A., *Głos jako narzędzie. Materiały do ćwiczeń emisji głosu dla osób pracujących głosem i nad głosem*, Gdańsk 2012.

Literatura uzupełniająca:

1. Bednarek J. D., *Ćwiczenia wyrazistości mówienia*, Wrocław 2005.
2. Kamińska B., Milewski S., *Logopedia artystyczna (wybrane rozdziały)*, Gdańsk 2016.
3. Tarasiewicz B., *Mówię i śpiewam świadomie. Podręcznik do nauki emisji głosu*, Kraków 2003.
4. Toczyska B., *Elementarne ćwiczenia dykcji*, Gdańsk 1998.
5. Toczyska B., *Dotkliwa artykulacja*, Gdańsk 2010.